

Ib Thyregod: I anledning af finansministerens sidste bemærkning, at man ved kildeskatten skulle løse dette problem, vil jeg blot sige dette, at det er et dobbeltsidigt problem, som det også fremgår af betænkningen, og hvad vi også var enige om i udvalget. Spørgsmålet om en skatteforhøjelse i det øjeblik, man får en mindre indtægtsstigning, er dels et problem, der har relation til skatte Lovgivning, men det er også et problem i forhold til folkepensionslovgivningen, og det er derfor, vi i udvalget har været enige om at bede finansministeren sammen med socialministeren overveje disse spørgsmål.

Finansministeren (Grünbaum): Jeg vil bare sige, at det er jeg da ganske klar over; det står også i udvalgsbetænkningen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1-5 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om tillæg til lov om indenlandsk skillemønt.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 79) findes i tidenden sp. 1054).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets §§ 1-4 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om Danmarks deltagelse i det europæiske astronomiske forskningssamarbejde vedrørende den sydlige stjernehimmel.

(Lovforslaget (nr. 68) findes i tillæg A. sp. 1505, fremsættelsen i tidenden sp. 660).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Holst: Det foreliggende lovforslag omhandler Danmarks deltagelse i det europæiske astronomiske forskningssamarbejde vedrørende den sydlige stjernehimmel. Nogle af de mest afgørende undersøgelser kan kun finde sted fra sydlige laboratorier. Samarbejdet foreslås at skulle foregå i ESO, der blev oprettet i 1962 efter undersøgelser foretaget af en europæisk ekspertgruppe, som det på en konference i 1953 blev besluttet at nedsætte. ESO-konventionen er ratificeret af Frankrig, Holland, Sverige og Vesttyskland, medens Belgien har underskrevet konventionen, men endnu ikke tilendebragt ratifikationsproceduren.

Baggrunden for medlemsstaternes henvendelse til Danmark om medlemskab er det internationalt høje stadi, dansk astronomisk forskning står på. En tilslutning vil betyde, at dansk astronomi får lejlighed til at deltage i internationalt forskningsarbejde, og at resultaterne herfra vil være tilgængelige for samt indgå i den forskning, der drives her fra landet. I den forbindelse nævner undervisningsministeren rigtigt i sin skriftlige fremsættelse, at professor, dr. phil. Bengt Strømgren, der er en af vore allerstørste videnskabsmænd, vender hjem til Danmark fra USA for at beklæde et ekstraordinært professorat ved Københavns universitet i løbet af 1967.

Indstillingen til forskningen er her i landet undergået en lykkelig ændring til det bedre. Det erkendes nu i alle kredse af befolkningen, at forskning er en absolut nødvendighed, såfremt Danmark vil beholde sin placering og sit økonomiske, teknologiske og kulturelle stadi i den vestlige verden. Forskning er ganske enkelt en forudsætning for at være med til at forme fremtiden. Forskningens resultater griber efterhånden helt afgørende ind i hver

[Holst.]

enkelt hverdag og er med til at ændre verdensbilledet totalt.

Tidligere var de enkelte forskningsområder ofte afgrænsede. Nu griber områderne ind i hinanden, og et fremskridt eller en opdagelse inden for én videnskabsgren kan få meget stor betydning inden for en helt anden gren. Den nationale forskning må, hvis udviklingen skal fortsættes, foregå i nært samarbejde med den internationale, så dansk videnskab hele tiden kan bygge sit arbejde på basis af de mest avancerede resultater. De fysiske love, som vi hidtil har regnet for absolutte og fuldstændigt definerede, rokkes i denne tid, ligesom der fremkommer nye fysiske kundskaber om selve stoffets natur. Særlige love menes at gælde for uhyre store størrelser, og disse har formodentlig en sammenhæng med uendelig små størrelser inden for atomfysikken. Mange opdagelser udmøntes direkte i teknologiske frembringelser, f. eks. inden for astronautikken.

Idet jeg henviser til de fyldige og udtømmende bemærkninger til lovforslaget og undervisningsministerens skriftlige fremsættelse, vil jeg gerne fremkomme med et par bemærkninger til konventionen om ESO og forslaget økonomiske rækkevidde. I forståelse med og efter anbefaling fra såvel Københavns som Århus universitet og dansk nationalkomité for astronomi under Videnskaberne Selskab har Danmark efter indbydelse været repræsenteret med en observatør ved møder i den forberedende eksekutivkomité og senere, da ESO var en realitet, ved møder i rådet og finanskomiteen. Der er altså sikret os en fuldstændig orientering om såvel konventionens videnskabelige som dens økonomiske rækkevidde. Formålet, at opføre, udruste og drive et astronomisk observatorium i Chile, er klart, og placeringen begrundes bl. a. med, at der dér i gennemsnit er mere end 300 klare nætter om året til observation; herhjemme er antallet kun en brøkdel deraf. Udgifterne til projektets gennemførelse beløber sig til i alt ca. 152 mill. kr. Ford Foundation har bevilget 1 mill. dollars. Dette må tages som udtryk for en anerkendelse af projektets betydning. Chile har skænket et grundstykke i Santiago til hovedsædet.

Danmarks andel i anlægsudgifterne er

anslået til i alt 6,7 mill. kr.; dette beløb gælder fra 1. januar 1966. De indtil da afholdte udgifter for de øvrige deltagere bevirker, at vi herudover må regne med et særligt bidrag på 1 mill. kr., der forudses betalt i 3 rater over 3 år. Af det i lovforslagets bemærkninger opstillede skema over udgifterne ved dansk medlemskab fremgår det, at Danmark i betalingsperioden 1966-72 årligt vil skulle betale fra 0,5 mill. kr. til maksimalt 1,75 mill. kr. Opstillingen forudsætter Danmarks medlemskab fra 1. januar dette år.

Driftsudgifterne, der først skal betales efter opbygningens afslutning, vil andrage ca. 300.000 kr. pr. år. Medlemsbidragene udregnes på grundlag af den gennemsnitlige nationalindtægt efter samme regler som for medlemskab i den europæiske organisation for atomforskning CERN, og så vidt det er mig bekendt, har der ikke været problemer eller vanskeligheder med denne form for beregning af medlemsbidraget. Bidragsprocenten vil for Danmarks vedkommende blive ca. 5,07.

Ud over selve bidraget til ESO vil det være rigtigt at bevilge ca. 100.000 kr. pr. år til dansk følgeforskning; så Danmarks udbytte af forskningsarbejdet kan blive det bedst mulige. Et bidrag af den anførte størrelse vil kunne sikre, at indtil 3 danske astronomer hvert år kan deltage i selve det astronomiske arbejde i Chile.

Fra socialdemokratiets side er det med tilfredshed, vi modtager undervisningsministerens forslag til lov om deltagelse i et større europæisk samarbejde inden for den astronomiske forskning. Vi tager det som udtryk for ansvarsfølelse over for forskningen i Danmark. Selv om der fra alle sider kaldes på statsinvesteringer til dagsnødvendige opgaver, er det vigtigt, at kortsyn ikke udelukker os fra langsigtede forskningsopgaver, hvis resultater fuldstændig kan ændre vort videnskabelige grundlag, ja, hele vort verdensbillede.

Jeg går ud fra, at lovforslaget skal behandles i udvalget vedrørende videnskabelig forskning, og for at give udvalget en bedre baggrund for vurdering af lovforslagets betydning vil jeg foreslå, at udvalget aflægger besøg på det store danske observatorium i Brorfelde. Denne lovgivning vil ikke alene blive en vigtig støtte for dansk

[Holst.]

astronomis fremtidige forskningsmuligheder, men vil også betyde et bidrag til udbygningen af den europæiske videnskabelige forskning, hvor man i fællesskab løser forskningsopgaver, som det enkelte land vanskeligt kan magte. Jeg skal derfor på mit partis vegne anbefale lovforslaget til folketingets velvillige behandling og foreslår udvalgsarbejdet fremmet.

Per Federspiel: Jeg kan på mit partis vegne give tilsagn om, at vi vil se med velvilje på dette lovforslag. Den videnskabelige værdi af observationer fra den sydlige halvkugle er jo fremhævet i motiverne til lovforslaget. Men der er et punkt, som jeg gerne vil have klaret; det vedrører den ejendommelige formulering af lovtæksten, idet der står: „Undervisningsministeren bemyndiges til efter Danmarks tiltræden af konventionen af 5. oktober 1962“. . . . Vi har jo imidlertid ikke tiltrådt konventionen, så det, der i og for sig foreslås, er vel en bemyndigelse til først at tiltræde konventionen og derefter at afholde de fornødne udgifter. Det er muligt, at den forsigtige formulering skyldes, at det er en meget eksklusiv klub, det drejer sig om. Reglerne kræver, at de deltagende lande enstemmigt skal opfordre andre til at tiltræde, og det synes at fremgå, at man har forudsat, at Danmark ville tiltræde denne konvention. Vi har været indbudt som observatør til de indledende drøftelser og forberedelser, men det fremgår ikke af den dokumentation, der er fremlagt her, at vi er direkte i gang med proceduren ved tiltrædelse af konventionen, som jo må være en forudsætning for det videre arbejde.

Vi kan tiltræde, at vi fra dansk side deltager såvel i anlægsudgifterne som i de løbende driftsudgifter. Det er sikkert rigtigt, at der er visse enkeltheder, som vi bør se lidt nærmere på i et udvalg; bl. a. nævnes det jo, at det område i Chile, hvor observatoriet skal ligge, er særdeles velegnet, idet de amerikanske universiteter anlægger et observatorium i samme område. Men her må man stille sig selv det spørgsmål: bliver der ikke en hel del overlapning imellem disse to institutioner, og hvordan kan det rent praktisk ordnes?

Det er som sagt en eksklusiv klub, det

drejer sig om, og det vil være nyttigt at få at vide, hvorfor f. eks. et land som Storbritannien, der er langt fremme i astronomisk forskning, ikke er deltager; det har måske sin helt naturlige forklaring; men netop på et område som rumforskningen øves der jo en så stor videnskabelig indsats og er der så store kapitaler involveret, at det vil være rigtigt at finde den mest praktiske form for samarbejde mellem de forskellige instanser. Men alt det kan vi se nærmere på i et udvalg.

Jeg kan som sagt give tilsagn om, at vi vil medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Knud Bro: Den astronomiske forskning har i Danmark traditionelt stået på et meget højt stade. Lige fra Tycho Brahes dage og op til i dag har vi i Danmark haft verdensberømte forskere på dette område, som har kastet glans og hæder over vort land. Den astronomiske forskning har ikke alene betydning for den astronomiske forskning, hvis jeg må sige det sådan, men også for en række andre videnskabsgrene. Jeg behøver blot at nævne ting som atomfysikken og rumforskningen for at illustrere, hvor store perspektiver der er i den forskning, der foregår her.

Som et udslag af et praktisk europæisk samarbejde har man dannet en forskningsorganisation — siden 1962 har den været i arbejde — hvor en række europæiske lande er gået sammen for at løse nogle af de opgaver, som trænger sig på. Det lovforslag, vi her behandler, tager sigte på at drive astronomisk forskning på den sydlige stjernehimmel, hvilket må anses for at være overordentlig nyttigt og vigtigt, idet en række af de observationsmuligheder, som man ønsker at have, kun kan fås på den sydlige halvkugle.

Vi kan tiltræde lovforslaget og vil støtte det.

Morten Lange: Jeg skal undlade at begynde med Tycho Brahe og vil efter at have udtrykt almindelig velvilje på linje med andre af ordførerne fremsætte et par bemærkninger om nogle problemer i forbindelse med lovforslaget, som jeg mener vi inden ret længe bliver nødt til at se i et lidt større perspektiv.

[Morten Lange.]

Vi har fra tid til anden her i folketinget taget stilling til internationale projekter, hvori Danmark indgår som partner. Alle disse projekter er hver for sig udmærkede og møder naturligvis folketingets positive reaktioner, når først de har fået slæbt sig vej igennem ministerier og finansudvalg. Det forekommer mig imidlertid, at vi måske følger en praksis, der ikke er så forfærdelig rigtig, ved at tage stilling til sagerne én for én og her i folketingssalen. I virkeligheden ville det nok være nyttigt, om vi indså, at disse deltagelser i internationale fællesprojekter bliver mere og mere hyppige, og at vi formodentlig ville stå os ved et samlet budget for sådanne projekter. Det er altså ikke et ændringsforslag til dette lovforslag, men kun til behagelig overvejelse. Måske skulle man f. eks. overveje at oprette et fond for Danmarks deltagelse i international forskning, inden for rammerne af hvilket man kunne afse budgetbeløb dels til de forskellige projekter, som vi har indladt os på, dels til sådanne andre projekter, som der kunne blive plads til efter indstilling f. eks. fra Forskningens Fællesudvalg, og endelig til en række af de øvrige udgifter, der opstår i forbindelse med Danmarks deltagelse i international forskning. Det er nemlig et område, som i høj grad trænger til, at man vier det nogen opmærksomhed. Det kræves jo som bekendt en gang imellem, at man bevæger sig ud over grænserne, hvis man skal deltage i et sådant forskningsarbejde, og de rejseunderstøttelser, der i den anledning er stillet til rådighed på finanslov og andetsteds, udmærker sig ikke ved at være lukrative og af betydeligt omfang. I virkeligheden er det stadig et betydeligt arbejde at finde frem til de fornødne midler; men disse midler er faktisk nødvendige, hvis vi fortsat skal prøve at placere os blot nogenlunde beskedent i international forskning.

Langt hellere end at imødesee, at folketinget over den kommende årrække får lejlighed til at tage stilling til 2, 3 eller måske 4 nye projekter af denne type, så jeg altså hele dette initiativ samlet under en fælles bevillingsramme for Danmarks deltagelse i international forskning. Det ville give en bedre oversigt over problemstillingen, det ville gøre muligheden for at

afveje de forskellige projekter imod hinanden væsentlig større, og jeg tror, det ville gøre det væsentlig nemmere også for folketinget at tage det formelle medansvar.

Den sydlige stjernehimmel ligger måske lidt fjernet for mange af os, men det er ganske klart, at den ikke ligger ret fjernet for astronomer. Dette er efter min opfattelse et sundt projekt, men jeg tror altså, at snarere end at bede folketinget om at afveje sydlige stjernehimler ville det nok være klogt, om man indstillede sig på en samlet vurdering af Danmarks deltagelse i den internationale forskning; det ville vi stå os bedre ved, og jeg tror også, at Danmarks deltagelse i den internationale forskning ville få bedre kår, hvis vi lagde et sådant samlet oplæg til grund i stedet for at tage sagerne bid for bid, selv om nogle af bidderne er ganske charmerende.

K. Helveg Petersen: Jeg tror, at det, hr. Morten Lange her fremdrog, er vi stort set enige om. Der er jo også her i den senere tid taget initiativer, der muliggør, at vi bedre kan danne os et overblik over de initiativer, der tages på international basis, og initiativer, som vi slutter os til. Jeg tænker her på Forskningens Fællesudvalg, og jeg tænker på det udvalg, der er nedsat her i folketinget med det formål at følge forskningsproblemer. Der skulle altså nu være bedre muligheder for, at vi kan vurdere tingene i sammenhæng og opstille en prioritering med hensyn til, hvilke opgaver vi mener bør fremmes foran andre.

Om det foreliggende lovforslag kan jeg kort sige, at jeg kan anbefale det. Det er vigtigt, at vi sikrer danske videnskabsmænd adgang til observationsmateriale fra sydlige breddegrader. Dette lovforslag giver øgede muligheder for, at det kan ske, og samtidig giver det i almindelighed danske forskere bedre lejlighed til at yde deres bidrag til nye fremskridt inden for den astronomiske forskning, hvor vi jo har ganske store traditioner at leve op til.

Jeg kan anbefale lovforslaget til velvillig behandling.

Diderichsen: Også jeg har ligesom hr. Per Federspiel undret mig lidt over den formulering, som lovforslaget har, men hr. Per Federspiel var vel inde på den rigtige for-

[Diderichsen.]

klaring, nemlig at det hænger sammen med internationale former for høflighed.

Ellers vil jeg ganske kort sige, at dette er et smukt eksempel på internationalt videnskabeligt samarbejde, som vi meget gerne vil fremme, og de øvrige deltagerlandes henvendelse til Danmark i denne sag er jo også et smukt vidnesbyrd om dansk astronomis høje stadi, som vi kun kan være glade for. Vi vil fra vor side anbefale tilslutning til den foreliggende plan og Danmarks deltagelse i opførelsen af dette moderne observatorium i Chile. Det kan utvivlsomt have megen betydning, også set fra et videnskabeligt synspunkt herhjemme, at vi får lejlighed til også at udvikle dansk astronomi ved dette fælles store arbejde med de mest moderne hjælpemidler, som det er tænkt at indrette observatoriet med. Dansk videnskab har mange fremragende repræsentanter med international anerkendelse, og med hensyn til astronomien gælder det jo ganske særlig; vi behøver blot at tænke på Tycho Brahe og hele den tradition, som fra Tycho Brahes dage har hersket her i landet netop på dette særlige område. Og selv om den sydlige stjernehimmel kan synes at være lidt fjern her på vore nordlige breddegrader, er jo også rummet i vore dage ved at blive mindre og mere tilgængeligt, og derfor er der ikke noget særlig mærkeligt i, at vi nu også skal beskæftige os med den sydlige stjernehimmel. Vejen går jo nu til stjernerne.

Undervisningsministeren (K. B. Andersen): Jeg siger tak for den tilslutning, der blev givet udtryk for fra alle sider. Jeg kan med det samme sige i anledning af det ønske, hr. Holst rejste om et besøg i Brorfeldte, at jeg meget håber, at udvalget vil tilslutte sig denne tanke; jeg synes, det ville være en udmærket idé, at vi kom derned. Jeg forstår nu, at hr. Knud Bro fra salen stiller forslag om et besøg i Chile. Det skal jeg gerne acceptere for mit vedkommende, men det kan jo være, der er nogle konsekvenser, som måske vil gøre det sværere at gennemføre. Derfor vil jeg foreslå, at vi foreløbig tager til Brorfeldte; så kan vi jo se, hvordan det går med appetitten.

Hr. Per Federspiel var inde på den forsligige formulering. Jeg kan kun sige — og

det må vi jo drøfte nærmere i udvalget, hvis der er problemer i det — at vi har gået denne formulering meget nøje igennem og altså mener, det er den rigtige. Hr. Per Federspiel gav jo også selv forklaringen: det er ikke sådan en klub, man — hvad skal jeg sige — kan melde sig ind i. Der står i bemærkningerne, hvad hr. Per Federspiel sikkert er opmærksom på, at formanden for ESOs råd i august 1966 har meddelt undervisningsministeriet, at rådet gerne imødeser en officiel dansk ansøgning. På den ene side skulle man gerne vide: er vi velkomne? Det har vi fået at vide, og efter at vi har fået det at vide, kan jeg på den anden side ikke komme længere, før jeg ved, om der her i tinget er et flertal for, at vi går videre med disse ting. Derfor mener jeg altså, at fremgangsmåden proceduremæssigt er rigtig.

Vi er opmærksom på problemet med det amerikanske observatorium. Det har vi drøftet internt i ministeriet, før lovforslaget kom frem, og de folk, der fra ministeriets side har fulgt forberedelserne, mener, at man er opmærksom på, at der ikke sker en urimelig overlapning, men et fornuftigt samarbejde i det omfang, det kan ske.

Når der bliver spurgt om, hvorfor Storbritannien ikke er med, kan jeg uden at gå i enkeltheder oplyse, at Storbritannien var med i den indledende fase, fordi det jo var et af de lande, som også nok efter sit astronomiske stadi kunne være med i kredsen; men man foretrak at satse på Commonwealth-landene, og det er altså grunden til, at man ikke er med i denne eksklusive kreds.

Både hr. Morten Lange og hr. K. Helveg Petersen var inde på det, vi kan kalde det samlede overblik og de problemer, der er i forbindelse dermed. Jeg vil gerne sige — hr. Morten Lange var selv inde på det — at spørgsmålet om at få fornuftige retningslinjer, rimelige, samlede retningslinjer for deltagelse i det internationale forskningsarbejde, udtrykkelig er nævnt i kommissoriet for Forskningens Fællesudvalg.

Når denne sag kommer på den måde, den gør, skyldes det, som det fremgår af de datoer, der findes i den, at den er så langt fremme, at Forskningens Fællesudvalg ikke har haft en rimelig mulighed for at passe den ind i ting, om hvilke vi ikke kan vide,

[Undervisningsministeren.]

om de bliver realiteter før flere år frem, men jeg er helt enig i, at vi skal have et sådant samlet overblik. Derimod må jeg sige — jeg ved ikke, om finansministeren ville være enig eller uenig heri, men så må jeg altså fremsætte det som mit standpunkt — at jeg ikke er sikker på, at en samlet forskningsrammebevilling er den helt rigtige vej. Jeg er ikke sikker på, at en samlet rammebevilling ikke somme tider kan blive nok så svær at få sat i vejret, selv over for rimelige opgaver, som det vil være, hvis de kommer i øvrigt anbefalet som led i en helhed, men med anmodning om en særlig bevilling. Men det er jo noget, der må drøftes senere hen i forbindelse med de almindelige overvejelser af, hvordan vi skal planlægge finansielt på forskningens område.

Jeg takker for velviljen og glæder mig til turen til Brorfelde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til udvalget angående videnskabelig forskning. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om uddannelse af lærere til folkeskolen [af Diderichsen og Inger-Lise Bech Hansen].

(Lovforslaget (nr. 72) findes i tillæg A. sp. 1567, fremsættelsen i tidenden sp. 746).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Undervisningsministeren (K. B. Andersen): Det lovforslag om ændring i den nye læreruddannelseslov, som her præsenteres for os, angår ikke alene — som nogle måske kunne være tilbøjelig til at tro — en detalje, omend en meget vigtig detalje i loven; det

angår faktisk selve det princip og den idé bag den nye læreruddannelse, som fik enstemmig tilslutning her i tinget i sidste folketingsår.

Hr. Diderichsen argumenterer med, at han ønsker kristendomskundskaben givet samme placering, som faget havde i kommissionsbetænkningen og i det lovforslag, som af mig blev fremsat i folketinget. Det er rigtigt, at faget ligesom de andre klasse-lærerfag undergik visse ændringer under behandlingen i folketinget; men det er også rigtigt — hvad jeg tidligere har givet udtryk for — at jeg var enig med udvalget i, at disse ændringer betød afgjorte forbedringer af læreruddannelsen som helhed, og at ændringerne, specielt for faget kristendoms-kundskab, betød den ligestilling med de øvrige fag i læreruddannelsen, som der ofte fra mange sider har været udtrykt ønske om.

Uden at lægge op til en generaldebat om den nye læreruddannelse må jeg lige minde om, at baggrunden for lovforslaget om uddannelse af lærere til folkeskolen var ønsket om at begrænse det antal fag, den enkelte lærerstuderende skulle arbejde med, for at give mulighed for at give de pædagogiske fag den centrale placering i læreruddannelsen, som det må være rigtigt at give dem, og også for at give mulighed for mere arbejde med de fag, som den enkelte lærerstuderende gerne specielt vil fordybe sig i.

Under behandlingen af lovforslaget var der i udvalget almindelig tilslutning til at føre denne linje endnu videre, end lovforslaget gjorde, og det måtte nødvendigvis medføre en yderligere lettelse i arbejdet med den række fag, som alle studerende skal igennem. Denne lettelse blev så opnået ved, at omfanget af uddannelsen i de egentlige klasselærerfag blev begrænset noget, samtidig med — og det er en meget vigtig tilføjelse — at sigtet med denne del af uddannelsen i fagene dansk, regning og kristendomskundskab klart blev præciseret som pegende alene mod hovedskolen, medens undervisningen på de ældste klassetrin måtte forudsætte, at den yderligere uddannelse stort set samlede sig om linjefag. Som en naturlig følge af begrænsningen af fagenes omfang og af grunduddannelsens sigte og tillige for at modvirke en uheldig